

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო
საჯარო სამართლის იურიდიული პირი
გარემოს ეროვნული სააგენტო

ქ.თბილისი, დავით აღმაშენებლის გამზ. №150 ტელ.: +995 32 243 95 03; ფაქსი: +995 32 243 95 02

ბ რ ძ ა ნ ე ბ ა

N 197/ს
03/05/2023

197-21-4-202305031412

**ქ. რუსთავში, შპს „საქართველოს მაღალი ტექნოლოგიების ეროვნული ცენტრის“
ძირითადი არაორგანული ნაერთების (ამორფული ბორის)
საწარმოს მოწყობა-ექსპლუატაციაზე გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემის
შესახებ**

გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიღების მიზნით, შპს „საქართველოს მაღალი ტექნოლოგიების ეროვნული ცენტრის“ (ს.კ. 204862372) მიერ სსიპ გარემოს ეროვნულ სააგენტოში 2023 წლის 14 თებერვალს (წერილი N1135) წარმოდგენილია ქ. რუსთავში, მშვიდობის ქუჩა N12-ში ძირითადი არაორგანული ნაერთების (ამორფული ბორის) საწარმოს მოწყობა-ექსპლუატაციის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიში და კანონმდებლობით გათვალისწინებული თანდართული დოკუმენტაცია, რაზეც სააგენტომ უზრუნველყო საექსპერტო კომისიის (ბრძანება N91/ს; 20/02/2023) შექმნა (მომზადდა ექსპერტიზის დასკვნა), წარმოდგენილი დოკუმენტაციის სააგენტოს ოფიციალურ ვებგვერდზე და რუსთავის მუნიციპალიტეტის მერიის საინფორმაციო დაფაზე განთავსება. წარმოდგენილი გზშ-ის ანგარიში მომზადებულია საკონსულტაციო კომპანია შპს „გამა კონსალტინგის“ მიერ.

2022 წლის 30 მაისს შპს „საქართველოს მაღალი ტექნოლოგიების ეროვნული ცენტრის“ მიერ სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით, სააგენტოში წარმოდგენილი იყო ქ. რუსთავში, ძირითადი არაორგანული ნაერთების (ამორფული ბორის) საწარმოს მოწყობა-ექსპლუატაციის სკოპინგის ანგარიში, რაზეც სააგენტოს მიერ სკოპინგის პროცედურის შესაბამისად განსაზღვრული იქნა გზშ-ისათვის მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი და ამ ინფორმაციის გზშ-ის ანგარიშში ასახვის საშუალებები (სკოპინგის დასკვნა N36; ბრძანება N190/ს 11/07/2022).

2020 წლის 8 აპრილს ქ. თბილისში შპს „საქართველოს მაღალი ტექნოლოგიების ეროვნული ცენტრის“ ამორფული ბორის საწარმოზე (ძირითადი არაორგანული ქიმიური ნივთიერებების წარმოება) გაცემულია გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება (ბრძანება N2-331). წარმოდგენილი გზშ-ის ანგარიშის შესაბამისად, პროექტის მიზანია ქ. თბილისის მჭიდროდ დასახლებულ უბანში არსებული შპს „საქართველოს მაღალი ტექნოლოგიების ეროვნული ცენტრის“ არსებული საწარმოს ინფრასტრუქტურის ქ. რუსთავში გადატანა.

როგორც ანგარიშშია აღნიშნული პროექტის განხორციელების და ძირითადი არაორგანული ნაერთების (ამორფული ბორი) საწარმოს ქ. რუსთავში ამოქმედების შემდეგ საჭირო იქნება ზემოაღნიშნული გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაუქმება, რაზედაც მოქმედი საწარმოს აღჭურვილობის ახალ შენობაში გადატანის პროცესში კომპანია მიმართავს სსიპ გარემოს ეროვნულ სააგენტოს.

შპს „საქართველოს მაღალი ტექნოლოგიების ეროვნული ცენტრი“ ამორფული ბორის საწარმოს მოწყობა-ექსპლუატაციას გეგმავს ქ. რუსთავში, მშვიდობის ქუჩა N12-ში, კომპანიის საკუთრებაში არსებულ, 42356 კვ.მ. ფართობის არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების, მიწის ნაკვეთზე (ს/კ: 02.07.01.772). საპროექტო ტერიტორიიდან უახლოესი საცხოვრებელი სახლი მდებარეობს 950 მ-ში, უახლოესი ზედაპირული წყლის ობიექტი მდ. მტკვარი დაშორებულია 2,5 კმ მანძილით. საპროექტო საწარმოს მიმდებარე ტერიტორიებზე წარმოდგენილია სხვადასხვა ფუნქციური დატვირთვის სამრეწველო ობიექტი, მათ შორის: სს „კავკასიან პეტ კომპანი“ (პოლიმერული ყალიბების წარმოება, დაცილების მანძილი 70 მ), შპს „აგა 2007“ (საკადასტრო საზღვრის მიმდებარედ), შპს „ეი-ემ-ბი ალოს“ (ფეროშენადნობთა წარმოების ქარხანა, დაცილების მანძილი მიახლ. 70 მ). დაგეგმილი საქმიანობისთვის შერჩეული ტერიტორია ანთროპოგენური ზემოქმედებით სახეცვლილია. მცენარეული საფარი წარმოდგენილია მხოლოდ ტერიტორიის პერიმეტრზე, ხელოვნური გამწვანების ზოლის სახით. საპროექტო ტერიტორიამდე მისვლა შესაძლებელია მშვიდობის ქუჩიდან, არსებული საავტომობილო გზით. ტერიტორიის უშუალო სიახლოვეს არსებობს წყალმომარაგებისა და კანალიზაციის ქსელები. ელექტროენერგიით და ბუნებრივი აირით მომარაგება მოხდება ქალაქის შესაბამისი ქსელებიდან. საპროექტო ტერიტორიის კუთხეების წვეროს გეოგრაფიული კოორდინატებია: 1. X 503195/Y 4599334; 2. X 503267/Y 4599236; 3. X503473/Y 4599537; 4. X503534/Y 4599446. ქალაქ რუსთავის მუნიციპალიტეტის მერიის ინფორმაციით საპროექტო ტერიტორია „ქალაქ რუსთავის მუნიციპალიტეტის ქალაქთმშენებლობითი დოკუმენტაციის-გენერალური გეგმისა და განაშენიანების გეგმის დამტკიცების თაობაზე“ ქალაქ რუსთავის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს 2019 წლის 29 ნოემბრის N154 დადგენილების შესაბამისად მდებარეობს სამრეწველო ზონაში (იზ-2).

ანგარიშში მოცემულია დაგეგმილი საქმიანობისა და მისი განხორციელების ადგილის ალტერნატივების შესახებ ინფორმაცია. დაგეგმილი საქმიანობის უმოქმედობის (ნულოვანი) ალტერნატივა უარყოფილ იქნა ქ. თბილისის მჭიდროდ დასახლებულ უბანიდან არსებული წარმოების გადატანის საჭიროებისა და წარმოებულ პროდუქციაზე მაღალი მოთხოვნილების გათვალისწინებით. ადგილმდებარეობის ალტერნატივებიდან (ქ. ფოთი თავისუფალი ინდუსტრიული ზონა - ს/კ 04.01.01.839; ქ. რუსთავის საწარმოო ზონა - ს/კ 02.07.01.772) სხვადასხვა გარემოებების ანალიზის საფუძველზე - მათ შორის ტერიტორიაზე ტექნოლოგიური ციკლის მოწყობის სიმარტივის, უახლოეს საცხოვრებელ სახლამდე დაშორების მანძილის, არსებული საწარმოდან ტექნოლოგიური მოწყობილობების ტრანსპორტირებით გამოწვეული გარემოსდაცვითი და ეკონომიკური რისკების გათვალისწინებით უპირატესობა მიენიჭა საწარმოს ქ. რუსთავის სამრეწველო ზონაში განთავსების ალტერნატივას. რაც შეეხება ტექნოლოგიურ ალტერნატივებს, ბორის იზოტოპების დაცალკეებისთვის შერჩეული ტექნოლოგიაა ქიმიური იზოტოპური მიმოცვლის მეთოდი. ქიმიური მიმოცვლის მეთოდი გამოირჩევა განცალკეების

მეთოდებს შორის ყველაზე დაბალი ენერგომოხმარებით. ალტერნატიულ ვარიანტად განხილულია დაბალტემპერატურული რექტიფიკაცია. ქიმიური მიმოცვლის მეთოდის უპირატესობებისა და აღნიშნულ მეთოდთან დაკავშირებით კომპანიის მრავალწლიანი გამოცდილების გათვალისწინებით, უპირატესობა მიენიჭა ქიმიური იზოტოპური მიმოცვლის მეთოდს.

საპროექტო საწარმოსათვის შერჩეულ ტერიტორია ათეული წლების განმავლობაში გამოყენებული იყო სამრეწველო საწარმოს ექსპლუატაციისათვის და დღეისათვის ფიქსირდება მხოლოდ ნიადაგის ტექნოგენური ფენა, რომლის ნაწილი დაფარულია მყარი საფარით, ხოლო ნაწილზე ადრე არსებული საწარმოო ნაგებობების დემონტაჟის დროს წარმოქმნილი ღორღი. საპროექტო ტერიტორიაზე დაგეგმილია საწარმოო დანიშნულების, ასევე სამეცნიერო-კვლევითი და საოფისე შენობა-ნაგებობების მოწყობა, განაშენიანების საერთო ფართობით 8556 მ². დაგეგმილია 15 შენობა-ნაგებობის მოწყობა, კერძოდ, ადმინისტრაციული შენობა; მექანიკური-საამქრო; ძირითადი მასალების საწყობი; ამორფული ბორის დანადგარები და მართვის უბანი; ანალიტიკური ლაბორატორია; სამეურნეო, საოფისე ფართები, სამუშაო ოთახები; საწარმოო კომპი იზოტოპების გამყოფი დანადგარებისათვის; ენერგომეურნეობის უბანი; სასაწყობე ფართი (დამხმარე); საწყობი ბორის სამფტორიდისათვის; საწყობი ანიზოლის და სხვა აალებადი ნივთიერებებისათვის; ღობე ტერიტორიის პერიმეტრზე. შენობების უმრავლესობა იქნება 1-2 ორსართულიანი გარდა ერთი საწარმოო შენობისა, კერძოდ საწარმოო კომპი იზოტოპების გამყოფი დანადგარებისათვის, რომლის სიმაღლე გენგემის მიხედვით შეადგენს 102 მ-ს. შენობის სიმაღლესთან დაკავშირებით სსიპ სამოქალაქო ავიაციის სააგენტოსთან, შპს „საქაერონავიგაციასთან“ და შპს „ტავ ურბან საქართველოსთან“ შეთანხმების წერილები დანართის სახით წარმოდგენილია გზშ-ის ანგარიშში. საპროექტო ტერიტორიის დიდი ნაწილი (შიდა გზები, ბილიკები) მოპირკეთებული იქნება ბეტონის საფარით, საერთო ფართობით 17 743 მ², ხოლო დანარჩენ ნაწილზე დაგეგმილია გაზონების მოწყობა ბალახის საფარით.

სამშენებლო სამუშაოების გახორციელებისთვის საპროექტო ტერიტორიაზე დაახლოებით 1800 მ² ფართობზე მოეწყობა სამშენებლო მოედანი, სადაც მოხდება ძირითადი სამშენებლო მასალების მობილიზება. სამშენებლო მოედნის ფარგლებში ხმაურისა და ემისიების სტაციონარული წყაროების და მუშათა საცხოვრებელის განთავსება არ იგეგმება. ტერიტორიაზე ბეტონი შემოვა მზა სახით. სამშენებლო სამუშაოების დროს გამოყენებული იქნება შემდეგი სატრანსპორტო საშუალებები: ექსკავატორი, ამწე, თვითმცლელი, ბეტონმზიდი, დიდი ტვირთამწეობის სატვირთო ავტომანქანა. სამშენებლო სამუშაოების დროს ამოღებული გრუნტის დიდი ნაწილი, განთავსდება საწარმოს სხვადასხვა საწარმოო უბნების მოსაწყობად უკუყრილებისთვის, ნაწილი კი განთავსდება ქ. რუსთავის ინერტული მასალების ნაგავსაყრელზე. სამშენებლო სამუშაოების დასრულების შემდგომ მოხდება ტერიტორიის რეკულტივაცია და მწვანე ზონების მოწყობა. საპროექტო საწარმოს სამშენებლო სამუშაოები გაგრძელდება 1,5-2 წელი, რა დროსაც დასაქმდება 50 ადამიანი, 8 სთ-იანი სამუშაო გრაფიკით. საწარმოს ექსპლუატაციის ეტაპზე დასაქმებულთა რაოდენობა იქნება 100-150 ადამიანი, საწარმო იმუშავებს უწყვეტი სამუშაო რეჟიმით, წელიწადში 330 დღე/7920 სთ. წელიწადში ჯამურად დაახლოებით ერთი თვე

გათვალისწინებულია დანადგარ-მოწყობილობების პროფილაქტიკური-სარემონტო სამუშაოები.

ანგარიშის თანახმად საწარმოს წარმადობა იქნება წელიწადში 650 კგ ამორფული ბორის წარმოება. საწარმოში დაგეგმილი ტექნოლოგიური პროცესის აღწერა „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-10 მუხლის მე-6 ნაწილის შესაბამისად, წარმოდგენილია ცალკე დოკუმენტის სახით.

საწარმოს ტერიტორიაზე იფუნქციონირებს სარემონტო-მექანიკური უბანი, რომელიც შედგება: სახარატო, საღარავი, შემდუღებელი, დეტალების დასამუშავებელი, საზეინკლო უბნისგან და საგრაფიტო უბნებისგან. სარემონტო-მექანიკურ უბანზე გამოყენებული იქნება შესაბამისი ჩარხ-დანადგარები. სარემონტო-მექანიკური უბანზე მოხდება ბორ-10 იზოტოპით გამდიდრებული ბორის სამფტორიდის მიღების ტექნოლოგიური ხაზის მოსაწყობად საჭირო შესაბამისი ლითონის კონსტრუქციების დამუშავება/გამზადება/აწყობა. ასევე ანგარიშის თანახმად, საწარმოს ექსპლუატაციის ეტაპზეც იწარმოებს ტექნოლოგიური მოხმარებისთვის საჭირო ლითონის დამუშავების სამუშაოები. სარემონტო-მექანიკურ უბანზე მოწყობილი იქნება გამწოვი ვენტილაციის სისტემა, რომელიც დაკავშირებული იქნება საწარმოს აირმტვერდამჭერ სისტემასთან. საგრაფიტო უბნის დანიშნულებაა გრაფიტის დეტალების (ელექტროლიზერის ტიგელი და რაფინირების დეტალები, მაღალტემპერატურული ვაკუუმური ღუმელის ჭიქა ტიგელის თავსახურებით, წნეხ-ინსტრუმენტები და სხვა) დამზადება. საგრაფიტო შედგება სახარატო, საბურდი, საფრეზი და სალესი ჩარხებისგან. საგრაფიტო უბანი საშუალოდ მუშაობს 100 დღე წელიწადში, წლის განმავლობაში შეიძლება დამუშავდეს 300 კგ გრაფიტი. საგრაფიტო უბანი აღჭურვილი იქნება გამწოვი ვენტილაციით და ჩართული იქნება საწარმოს აირმტვერდამჭერ სისტემაში.

საწარმოში ელექტროენერგიის მიწოდება მოხდება ქ. რუსთავის ცენტრალური ელ. მომარაგების ქსელიდან. საწარმოს მოემსახურება 2-3 ცალი 1 მგვტ სიმძლავრის ტრანსფორმატორი, იფუნქციონირებს ასევე 2 ცალი 350 კვტ სიმძლავრის დიზელ-გენერატორი. როგორც ტრანსფორმატორები, ასევე დიზელ-გენერატორები განთავსებული იქნება ამისათვის სპეციალურად გათვალისწინებულ ნაგებობაში.

საწარმოში ნედლეულის კერძოდ, ბორის სამფტორიდის შემოტანა განხორციელდება მაღალი წნევის, 40±60 ლიტრიანი ცილინდრების საშუალებით, რომლებიც მოთავსებული იქნება სპეციალურ მეტალის სადგამზე. ნედლეულის შემოტანა მოხდება დაახლოებით წელიწადში 2-4 ჯერ (თითოეული შესყიდვის რაოდენობა 4±12 ტ). ბორის სამფტორიდი ავტომტვირთავისა და ჰიდრავლიკური ამწის დახმარებით დასაწყობდება მისთვის განკუთვნილ შენობაში (ბორის სამფტორიდის საწყობი), რომელიც აღჭურვილი იქნება ვიდეო-სამეთვალყურეო კამერებით და სახანძრო (კვამლის) დეტექტორებით. ანიზოლის შემოტანა განხორციელდება 200 ლიტრიანი მეტალის კასრებით წელიწადში 1-2 ჯერ (თითოეული შესყიდვის რაოდენობა 3±6 ტ), რომლებიც განთავსებული იქნება კონტეინერებზე. ანიზოლი დასაწყობდება შესაბამის შენობაში (საწყობი ანიზოლის და სხვა აალებადი ნივთიერებებისათვის), რომელიც აღჭურვილი იქნება ვიდეო-სამეთვალყურეო კამერებით, სახანძრო (ალის) დეტექტორებით და ხანძარჩამქრობი სისტემებით.

თხევადი აზოტი გამოიყენება ბორ-10 იზოტოპით გამდიდრებული პროდუქტის დაგროვებისათვის, აგრეთვე ანალიზური გაზომვებისთვის. თხევადი აზოტის საერთო ხარჯი შეადგენს თვეში მიახლ. 2 ტონას. როგორც გზშ-ის ანგარიშშია აღნიშნული, თხევადი აზოტის მისაღებად შესაძლოა მოხდეს თხევადი აზოტის გენერატორის გამოყენება 60-80 კვ/დღე წარმადობით, რომელიც განთავსდება ტერიტორიაზე. გენერატორიდან მოხდება თხევადი აზოტის გადასხმა დიუარების გამოყენებით კრიოგენულ ჭურჭელში პროდუქტის გამოყინვის გზით დაგროვებისათვის. ამასთან თხევადი აზოტის მომწოდებელი შესაძლოა იყოს სს „რუსთავის აზოტი“ ან სხვა მწარმოებელი, საიდანაც კრიოგენული რეზერვუარებით და სპეციალური მანქანის საშუალებით, დაახლოებით თვეში ერთხელ, მოხდება 2 ტონა თხევადი აზოტის შეტანა.

როგორც ანგარიშშია აღნიშნული, ტექნოლოგიურ პროცესში გამოსაყენებელი ქიმიური ნივთიერებების (მათ შორის ნედლეულის და დამხმარე მასალების) შეტანა დაგეგმილია რამდენიმე თვეში ერთხელ, ისე, რომ მათი მარაგი საწყობში მერყეობს 2-დან 6 თვემდე.

მზა პროდუქცია - ამორფული ბორი წარმოადგენს მუქი ფერის წვრილდისპერსიულ ფხვნილს, რომლის შენახვა ხდება 1-3 კგ რაოდენობებით, მოთავსებული პოლიეთილენის ვაკუუმურ პოლიეთილენში და სარეალიზაციოდ ხდება მისი მოთავსება პოლიეთილენის კონტეინერებში და შეიფუთება ხის ყუთში.

საწარმოს მოწყობა მოხდება, სახანძრო უსაფრთხოების მოთხოვნების შესაბამისად, საწარმოს ხანძარსაშიში უბნები აღჭურვილი იქნება ვიდეო-სამეთვალყურეო კამერებით, სახანძრო (კვამლის) დეტექტორებით და ხანძარმქრობი საშუალებებით. საწარმო შედგება სხვადასხვა ტიპის და კლასის შენობებისგან, შესაბამისად შენობებში მოხდება სხვადასხვა ტიპის ცეცხლმქრობი სისტემის მოწყობა. ტერიტორიაზე ასევე განლაგდება სახანძრო რეზერვუარი (200 მ³ მოცულობის) და სატუმბი სადგური, რომელიც მოემსახურება ყველა შენობას. ტერიტორიაზე ასევე განლაგდება ოთხი სახანძრო ჰიდრანტი. ყველა სახანძრო ჰიდრანტი იქნება მშრალი ტიპის. გზშ-ის ანგარიშში განხილულია სახანძრო უსაფრთხოების ღონისძიებები, ავარიული რისკები და შესაბამისი პრევენციული ღონისძიებები.

საწარმოს მშენებლობის ეტაპისთვის წყალმომარაგება საჭიროა სასმელ-სამეურნეო, ტექნიკური მიზნებისთვის (მშრალ ამინდებში ტერიტორიის ზედაპირების დანამვა და სხვა) და ხანძარსაწინააღმდეგო ღონისძიებებისათვის. ტერიტორიაზე წყლის შემოტანა მოხდება ავტოცისტერნით და მოეწყობა 5 მ³ ტევადობის სამარაგო რეზერვუარი. მშენებლობის ფაზაზე სამეურნეო-ფეკალური წყლების მართვისთვის გამოყენებული იქნება ჰერმეტიკული საასენიზაციო ორმო და ბიოტუალეტები, რომელთა განტვირთვა მოხდება ქ. რუსთავის საკანალიზაციო კოლექტორში, შესაბამისი ხელშეკრულების საფუძველზე.

საწარმოს ექსპლუატაციის ფაზაზე წყლის გამოყენება საჭირო იქნება სასმელ-სამეურნეო დანიშნულებით და საწარმოო მიზნებისათვის, ასევე ტერიტორიაზე მწვანე ნარგავების მოსარწყავად და ხანძარსაწინააღმდეგო მიზნებისათვის. წყალმომარაგება

განხორციელდება ქ. რუსთავის წყალმომარაგების სისტემიდან. ტერიტორიის გარეთ მოეწყობა ჩამკეტი ჭა მრიცხველით, ამასთან, თითოეულ შენობას მოემსახურება დამოუკიდებელი მილი თავისი მრიცხველის კვანძით. საწარმოში ტექნიკური დანიშნულებით წყლის გამოყენება საჭირო იქნება ტექნოლოგიური დანადგარების გამაგრებელი სისტემის ფუნქციონირებისათვის, ტექნოლოგიურ პროცესში და სხვა მიზნებისათვის. საწარმოში დაგეგმილი წყლით გაცივების სისტემის ტექნიკური პროცესების მიხედვით, ჩამდინარე წყლის წარმოქმნას ადგილი არ აქვს, სისტემა საჭიროებს წყლის დამატებას პერიოდულად (შეკრული ციკლი). ამორფული ბორის საწარმოო უბანი შედგება ტექნოლოგიური სათავსებისაგან, სადაც მიმდინარეობს ქიმიური და ელექტროქიმიური პროცესები. შესაბამისად, თითოეულ ოთახში წარმოიქმნება ნამუშევარი ხსნარები, რომლებიც ნეიტრალდება სპეციალურ მოცულობებში (მჟავიანობა-ტუტიალობის) მკაცრი კონტროლით. გარდა ამისა თითოეულ ტექნოლოგიურ ოთახში სპეციალური საწარმოო ტრაპები, კოლექტორის გავლით დაერთდება საერთო შემკრებზე, სადაც საბოლოო კონტროლის გავლის შემდეგ შეუერთდება საერთო საკანალიზაციო სისტემას. სულ ექსპლუატაციის ფაზაზე გამოყენებული წყლის რაოდენობა დაახლოებით იქნება 11,25 მ³/დღ (4912,5 მ³/წელი). საწარმოს ტექნოლოგიური პროცესი დაგეგმილია დახურულ შენობებში, შესაბამისად სანიაღვრე წყლების დაბინძურება მოსალოდნელი არ არის.

დოკუმენტაციაში ასახულია საწარმოს ფუნქციონირებით გამოწვეული ზემოქმედების ფაქტობრივი მაჩვენებლები ატმოსფერული ჰაერის ხარისხზე, იდენტიფიცირებულია მავნე ნივთიერებათა გამოყოფის და გაფრქვევის წყაროები, ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეული მავნე ნივთიერებების შემადგენლობა, მათი რაოდენობრივი მაჩვენებლები და გაფრქვევის სხვა პარამეტრები.

საწარმოში დაგეგმილია ორსაფეხურიანი მტვერდამჭერი სისტემის მოწყობა, რომლის შემადგენლობაში იქნება მტვერდამჭერი ციკლონი, 98% ეფექტურობით (ИМ-800У მარკის, ან ანალოგიური პარამეტრების) და მაღალი (99.4%) ეფექტური სახელოებიანი ფილტრი (СРФ10КР მარკის, ან ანალოგიური პარამეტრების). გაწმენდილი აირმტვერნარევის გაფრქვევა მოხდება 5 მ სიმაღლის და 0.45 მ დიამეტრის გაფრქვევის მილის საშუალებით.

ობიექტის ფუნქციონირებისას ატმოსფერულ ჰაერში გაიფრქვევა შემდეგი სახის მავნე ნივთიერებები: რკინის ოქსიდი, მანგანუმი და მისი ნაერთები, აზოტის დიოქსიდი, აზოტის ოქსიდი, ნახშირბადის ოქსიდი, აირადი ფტორიდები, სუსტად ხსნადი ფტორიდები, ქლორი, არაორგანული მტვერი 70-20% SiO₂ შემცველობით შემცველობით და არაორგანული მტვერი 20% SiO₂ შემცველობით.

გაბნევის ანგარიში შესრულებულია ობიექტის სრული სამუშაო დატვირთვის დროს, რომელშიც ფონური კონცენტრაციის მნიშვნელობების სახით გათვალისწინებულია შპს „ეი-ემ-ბი ალოის“ ფეროშენადნობების საწარმოს და სს „კავკასიან პეტ კომპანის“ პოლიმერული ყალიბების დამამზადებელი საწარმოს ექსპლუატაციის პროცესში გაფრქვეული მავნე ნივთიერებათა რაოდენობრივი მაჩვენებლები.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციის მიხედვით საწარმოს ფუნქციონირების პროცესში ატმოსფერული ჰაერის ხარისხი როგორც საწარმოს განთავსების 500 მ-ნი ნორმირებული ზონის საზღვარზე ასევე უახლოესი დასახლებული პუნქტის საზღვარზე (დამორების მანძილი 950მ), არ აჭარბებს კანონმდებლობით გათვალისწინებულ ნორმებს. მაქსიმალური

კონცენტრაცია მავნე ნივთიერებებისა საკონტროლო წერტილებში არ აჭარბებს $0,33 \text{ მგ/მ}^3$ -ს.

გზმ-ის ანგარიშში შესაფესებულია საქმიანობის შედეგად ხმაურით მოსალოდნელი ზემოქმედება. მშენებლობის ეტაპზე, ძირითადი ხმაურის გამომწვევი წყაროებია სამშენებლო ტექნიკა: ექსკავატორი, ამწე, თვითმცლელი, ბეტონმზიდი. მშენებლობის ეტაპზე სტაციონარული ხმაურის წარმომქმნელი წყაროების მოწყობა არ იგეგმება. ხმაურის გაანგარიშების შედეგად (უარესი სცენარით) უახლოეს საცხოვრებელ ზონასთან ხმაურის გავრცელების დონე შეადგენს 30 დბა-ს.

ექსპლუატაციის ფაზაზე, ძირითადი ხმაურის გამომწვევი წყარო იქნება: ტექნოლოგიური ციკლი (მათ შორის ელ. ძრავები), მექანიკური უბანი, სატრანპორტო საშუალებები. გაანგარიშება შესრულებულია ხმაურის ყველა წყაროს ერთდროულად ფუნქციონირების გათვალისწინებით, რომლის თანახმად ხმაურის მაქსიმალური ჯამური დონე საწარმოს ტერიტორიაზე შეადგენს 96.5 დბა-ს, ხოლო უახლოეს საცხოვრებელ ზონასთან 37 დბა-ს.

გზმ-ის ანგარიშში შეფასებულია კუმულაციური ზემოქმედება. საწარმოს ექსპლუატაციის ეტაპზე ატმოსფერული ჰაერის ხარისხზე ზემოქმედება შესრულებულია 500 მ-იანი ნორმირებული ზონის ფარგლებში მოქმედი სამრეწველო საწარმოების ემისიების გათვალისწინებით, კერძოდ შპს „ეი-ემ-ბი ალოის“ ფეროშენადნობების საწარმოს და სს „კავკასიან პეტ კომპანის“ პოლიმერული ყალიბების დამამზადებელი საწარმოს ექსპლუატაციის პროცესში გაფრქვეული მავნე ნივთიერებათა რაოდენობრივი მაჩვენებლები. დოკუმენტში მოცემული გაანგარიშების შედეგების ანალიზის მიხედვით, მავნე ნივთიერებათა ფორმირებული კონცენტრაციები ფონის გათვალისწინებით არ აღემატება ნორმირებულ მაჩვენებლებს. შესაბამისად საწარმოს ექსპლუატაციის პროცესში ატმოსფერული ჰაერის ხარისხზე მნიშვნელოვანი კუმულაციური ზემოქმედება მოსალოდნელი არ არის.

ხმაურის კუმულაციური ზემოქმედების შეფასებისას ანგარიშის თანახმად საწარმოების ერთდროულად მუშაობის პირობებში ხმაურის გაანგარიშებული გავრცელების დონე საცხოვრებელი ზონის საზღვარზე შეადგენს 43 დბა-ს. ექსპლუატაციის ფაზაზე ხმაურის წარმომქმნელი წყაროების დახურულ შენობებში არსებობისა და საწარმოსა და საცხოვრებელ ზონებს შორის ბუნებრივი და ხელოვნური ბარიერების გათვალისწინებით საცხოვრებელი ზონის საზღვარზე ხმაურის გავრცელების დონე არ გადააჭარბებს ღამის საათებისათვის დადგენილ ნორმას (40 დბა).

მშენებლობის ფაზაზე წარმოქმნილი ნარჩენები დაკავშირებული იქნება საწარმოს მოწყობასთან, რა დროსაც მოსალოდნელია, როგორ სახიფათო, ასევე არასახიფათო ნარჩენების წარმოქმნა, მათ შორის საძირკველის ამოდების დროს წარმოქმნილი გრუნტი, რომლის ნაწილი გამოყენებული იქნება საპროექტო ტერიტორიის გეგმარებისათვის, ხოლო დანარჩენი გატანილი იქნება ქ. რუსთავის სამშენებლო ნარჩენების პოლიგონზე.

საწარმოს ექსპლუატაციის პროცესში ადგილი ექნება როგორც სახიფათო, ასევე არასახიფათო ნარჩენების წარმოქმნას. ტექნოლოგიურ პროცესში წარმოიქმნება კუბური

ნარჩენები, რომელიც ერთ-ერთ სახიფათო ნარჩენს წარმოადგენს. ძირითადი დანადგარების პროფილაქტიკის (გაწმენდითი სამუშაოების) შედეგად, რომელიც მიმდინარეობს წყლის და სპირტის საშუალებით, წარმოიქმნება ნარეცხი ხსნარი. საწარმოო ნარჩენების წარმოქმნა მოსალოდნელია ასევე საგრაფიტოს უბანზე, სარემონტო-მექანიკურ უბანზე და სხვა.

სახიფათო ნარჩენების დროებითი დასაწყობებისათვის გამოყოფილი იქნება სპეციალურად მოწყობილი სასაწყობო სათავსი და დაგროვების შესაბამისად შემდგომი მართვისათვის გადაეცემა შესაბამისი უფლებამოსილების მქონე კომპანიას. საწარმოს მშენებლობისა და ექსპლუატაციის ეტაპებზე წარმოქმნილი ნარჩენების რაოდენობებისა და მართვის შესახებ ინფორმაცია მოცემულია წარმოდგენილ ნარჩენების მართვის გეგმაში.

საწარმოს მშენებლობის ეტაპზე შესასრულებელი სატრანსპორტო ოპერაციების რაოდენობა იქნება დღეში 10-15, ხოლო ექსპლუატაციის ფაზაზე კვირაში 1-2 სატრანსპორტო ოპერაცია. მშენებლობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე პროექტის მიზნებისათვის სატრანსპორტო ოპერაციების შესრულებისათვის გამოყენებული იქნება გამარჯვება-რუსთავი-ჯანდარის საავტომობილო გზა და შემდგომ მშვიდობის ქუჩა, შესაბამისად ქალაქის მჭიდროდ დასახლებული უბნების ტერიტორიებზე გამავალი გზების გამოყენების საჭიროება მინიმალურია. აღნიშნულის გათვალისწინებით დაგეგმილი საქმიანობა ე. რუსთავის სატრანსპორტო ნაკადებზე მნიშვნელოვან ზემოქმედებასთან დაკავშირებული არ იქნება.

გზმ-ის ანგარიშის მიხედვით, საწარმოს ტერიტორია, არ გამოირჩევა ცხოველთა და მცენარეთა მრავალფეროვნებით. შესაბამისად, საწარმოს ექსპლუატაციის ეტაპზე ფლორასა და ფაუნაზე ზემოქმედება მოსალოდნელი არ არის. საწარმოო ტერიტორია წარმოადგენს მაღალი ტექნოგენური და ანთროპოგენური დატვირთვის მქონე მიწის ნაკვეთს, სადაც არ ვხვდებით ფლორის არცერთ დაცულ სახეობას, საპროექტო ტერიტორიაზე წარმოდგენილი მცენარეები არის ხელოვნურად განაშენიანებული. ანგარიშში მოცემული ინფორმაციის თანახმად, სულ ტერიტორიის პერიმეტრზე წარმოდგენილია 440 ძირი ხე. პროექტის მიხედვით, გათვალისწინებულია გამწვანების ზოლის შენარჩუნება და ტერიტორიაზე დაგეგმილი ინფრასტრუქტურის მოწყობისას შეიძლება მოსაჭრელი გახდეს დაახლოებით 54 ძირი ხე (არსებული 440 ძირიდან), მათ შორის: ელდარის ფიჭვის 43 ძირი, პირამიდული კვიპაროსის 9 ძირი, თუთა 2 ძირი. გამწვანების ზოლში წარმოდგენილია ხელოვნურად გაშენებული საქართველოს წითელ ნუსხაში შეტანილი ერთი სახეობა თელას (*Ulmus*) 17 ძირი (მათ შორის ზეხმელი 2 ძირი). პროექტის მიხედვით, თელას გარემოდან ამოღება საჭიროებას არ წარმოადგენს. გათვალისწინებულია საწარმოს ტერიტორიის რეკულტივაცია და გამწვანების სამუშაოების ჩატარება.

გზმ-ის ანგარიშში წარმოდგენილია საპროექტო ტერიტორიის საინჟინრო-გეოლოგიური პირობები. ჩატარებული საველე ბურღვითი სამუშაოების მონაცემების საფუძველზე, შედგენილია ჭაბურღილების სვეტების და საპროექტო შენობა-ნაგებობების უბნების გეოლოგიურ-ლითოლოგიური ჭრილები და წარმოდგენილია ტერიტორიაზე გაყვანილი ჭაბურღილების ჭრილები. საპროექტო ტერიტორიაზე არახელსაყრელი ფიზიკურ-გეოლოგიური მოვლენები (მეწყერი, კარსტი, ჩაქცევები და სხვა) არ არის გავრცელებული. კვლევის თანახმად, გამოიყოფა ოთხი საინჟინრო-გეოლოგიური ელემენტი (სვე): თიხნარი

(ფენა 2); კენჭნაროვანი გრუნტი (ფენა 3); ძლიერ გამოფიტული ძირითადი ქანი - თიხა (ფენა 4); ნაკლებად გამოფიტული ძირითადი ქანი (ფენა 5). საინჟინრო გეოლოგიური პირობების სირთულის მიხედვით, ტერიტორია მიეკუთვნება II კატეგორიას (საშუალო სირთულის).

ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე, სააგენტომ უზრუნველყო წარმოდგენილი გზშ-ის ანგარიშის შესახებ ინფორმაციის კანონმდებლობით დადგენილი წესით გავრცელება, მათ შორის ინფორმაცია განთავსდა სააგენტოს ოფიციალურ ვებგვერდზე, სსიპ გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრის ფეისბუქ-გვერდზე და ინფორმაცია გაეგზავნა ცენტრის ყველა გამომწერს ელ. ფოსტის მეშვეობით. ინფორმაცია ასევე განთავსდა რუსთავის მუნიციპალიტეტის მერიის საინფორმაციო დაფაზე და ინფორმაციის გავრცელების დამკვიდრებულ ადგილებში. გარდა ამისა, საჯარო განხილვის ჩატარების შესახებ ინფორმაცია ასევე გამოქვეყნდა გაზეთში. გზშ-ის ანგარიშის საჯარო განხილვა გაიმართა 2023 წლის 4 აპრილს ქ. რუსთავის მუნიციპალიტეტის მერიის შენობაში. საჯარო განხილვას ესწრებოდნენ სსიპ გარემოს ეროვნული სააგენტოს, შპს „მაღალი ტექნოლოგიების ეროვნული ცემენტის“, გზშ-ის ანგარიშის შემდგენელი საკონსულტაციო ორგანიზაციის - შპს „გამა კონსალტინგის“, ქ. რუსთავის მუნიციპალიტეტის მერიის და საკრებულოს, სამოქალაქო მოძრაობის „გავიგუდეთ“ წარმომადგენლები. პრეზენტაციის წარდგენის შემდგომ სხდომა გადავიდა კითხვა-პასუხის რეჟიმში. საჯარო განხილვაზე დასმული საკითხები ძირითადად ეხებოდა „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის მე-10 მუხლის მე-6 ნაწილის შესაბამისად, ცალკე დოკუმენტის სახით წარმოდგენილ საწარმოს ტექნოლოგიურ პროცესს (დასაიდუმლოებულ ნაწილს), ექსპლუატაციის ეტაპზე საწარმოს მონიტორინგის საკითხს, მათ შორის ხმაურის მონიტორინგს და სხვა. საჯარო განხილვაზე გამოთქმულ საკითხებთან დაკავშირებით როგორც კომპანიისა და გზშ-ის ანგარიშის შემდგენელი საკონსულტაციო ორგანიზაციის, ისე სააგენტოს წარმომადგენლებმა გასცეს პასუხები. საჯარო განხილვაზე დასმული საკითხები, დაფიქსირებული პოზიციები, გაცემული პასუხები და განმარტებები აისახა გზშ-ის ანგარიშის საჯარო განხილვის ოქმში. ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე, პროექტთან დაკავშირებით სააგენტოში წერილობითი შენიშვნები/მოსაზრებები არ დაფიქსირებულა.

გზშ-ის ანგარიშს თან ერთვის საქმიანობის გარემოსდაცვითი მონიტორინგის გეგმა, გარემოზე მოსალოდნელი ნეგატიური ზემოქმედების შემარბილებელი ღონისძიებები, ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვებ გაფრქვევის ნორმების პროექტი, ავარიული სიტუაციების რეაგირების გეგმა, ნარჩენების მართვის გეგმა, დასკვნები და რეკომენდაციები.

აღნიშნული გზშ-ის ანგარიში განიხილეს შესაბამისმა ექსპერტებმა და სპეციალისტებმა გარემოსდაცვითი შეფასების სხვადასხვა მიმართულებით, რომელთა დასკვნებისა და წარმოდგენილი დოკუმენტაციის შეფასების, ასევე „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-12 მუხლისა და I დანართის მე-8 პუნქტის 8.2 ქვეპუნქტის საფუძველზე,

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ:

1. გაიცეს გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება ქ. რუსთავში, შპს „საქართველოს მაღალი ტექნოლოგიების ეროვნული ცენტრის“ ძირითადი არაორგანული ნაერთების (ამორფული ბორის) საწარმოს მოწყობა-ექსპლუატაციაზე;
2. ბრძანების პირველი პუნქტით გათვალისწინებული გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება გაიცემა განუსაზღვრელი ვადით;
3. შპს „საქართველოს მაღალი ტექნოლოგიების ეროვნულმა ცენტრმა“ საქმიანობის განხორციელება უზრუნველყოს გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის, ანგარიშში წარმოდგენილი გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შემარბილებელი ღონისძიებების, გარემოსდაცვითი მონიტორინგის და ავარიულ სიტუაციებზე რეაგირების გეგმების, დასკვნებისა და რეკომენდაციების შესაბამისად, ასევე საწარმოს ტექნოლოგიური სქემის შესაბამისად;
4. შპს „საქართველოს მაღალი ტექნოლოგიების ეროვნულმა ცენტრმა“ ექსპლუატაციის ეტაპზე უზრუნველყოს ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების პროექტით სააგენტოსთან შეთანხმებული გამოყოფის და გაფრქვევის წყაროების, ასევე აირმტვერდამჭერი მოწყობილობების პარამეტრების დაცვა და შესაბამისად, დადგენილი ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების შესრულება;
5. შპს „საქართველოს მაღალი ტექნოლოგიების ეროვნულმა ცენტრმა“ ექსპლუატაციის ეტაპზე ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა მონიტორინგი განახორციელოს, წარმოდგენილი მონიტორინგის გეგმის და კანონმდებლობით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად (საქართველოს მთავრობის 2013 წლის №413 დადგენილება);
6. შპს „საქართველოს მაღალი ტექნოლოგიების ეროვნულმა ცენტრმა“ ექსპლუატაციის ეტაპზე საწარმოს ტერიტორიის პერიმეტრზე ხმაურზე მონიტორინგის განხორციელება უზრუნველყოს ინსტრუმენტული მეთოდით, ექსპლუატაციის პირველი წლის განმავლობაში კვარტალში ერთხელ, შემდეგი ორი წლის განმავლობაში წელიწადში ორჯერ, ხოლო შემდგომი ექსპლუატაციის ეტაპზე მოსახლეობის საჩივრის/განცხადებების საფუძველზე. მონიტორინგის შედეგად, საჭიროების შემთხვევაში უზრუნველყოს დამატებითი შემარბილებელი ღონისძიებების სააგენტოსთან შეთანხმება. საქმიანობა განახორციელოს სააგენტოსთან შეთანხმებული ღონისძიებების შესაბამისად;
7. შპს „საქართველოს მაღალი ტექნოლოგიების ეროვნულმა ცენტრმა“ ექსპლუატაციის ეტაპზე უზრუნველყოს ტექნოლოგიურ ციკლში ჩართულ დანადგარებსა და აირმტვერდამჭერი სისტემის გამართულობაზე მუდმივი მონიტორინგი;
8. შპს „საქართველოს მაღალი ტექნოლოგიების ეროვნულმა ცენტრმა“ ნარჩენების მართვა უზრუნველყოს „ნარჩენების მართვის კოდექსისა“ და მისგან გამომდინარე კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტებით დადგენილი მოთხოვნებისა და ვალდებულებების შესაბამისად;
9. შპს „საქართველოს მაღალი ტექნოლოგიების ეროვნული ცენტრი“ ვალდებულია საწარმოს მშენებლობის დაწყებისა და დასრულების, ექსპლუატაციაში შესვლის შესახებ დაუყოვნებლივ აცნობოს სააგენტოს;
10. შპს „საქართველოს მაღალი ტექნოლოგიების ეროვნული ცენტრმა“ გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების სხვა პირზე გადაცემის შემთხვევაში

გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გადაცემა განახორციელოს „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსით“ დადგენილი წესით;

11. ბრძანება დაუყოვნებლივ გაეგზავნოს შპს „საქართველოს მაღალი ტექნოლოგიების ეროვნულ ცენტრს“;
12. ბრძანება ძალაში შევიდეს შპს „საქართველოს მაღალი ტექნოლოგიების ეროვნული ცენტრის“ მიერ ამ ბრძანების გაცნობისთანავე;
13. გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემიდან 5 დღის ვადაში აღნიშნული გადაწყვეტილება განთავსდეს სააგენტოს ოფიციალურ ვებგვერდზე და რუსთავის მუნიციპალიტეტის მერიის საინფორმაციო დაფაზე;
14. ბრძანება შეიძლება გასაჩივრდეს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიაში (თბილისი, დ. აღმაშენებლის ხეივანი, მე-12 კმ, N6) მხარის მიერ მისი ოფიციალური წესით გაცნობის დღიდან ერთი თვის ვადაში

თამარ ფიცხელაური

სააგენტოს უფროსი

სსიპ გარემოს ეროვნული სააგენტო